

УДК 339.137.2:631.86:631.147(477)

В. В. Лазебник,
к. е. н., доцент, доцент кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі,
Національний університет біоресурсів і природокористування, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1581-5088>

DOI: 10.32702/2306-6792.2026.8.227

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА РИНКУ ОРГАНІЧНИХ ДОБРІВ В УКРАЇНІ

V. Lazebnyk,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Marketing and International
Trade, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ANALYSIS OF THE COMPETITIVE ENVIRONMENT OF THE ORGANIC FERTILIZERS MARKET IN UKRAINE

У статті досліджено особливості формування та функціонування конкурентного середовища на ринку органічних добрив України в умовах трансформації аграрного сектору та зростання попиту на екологічно безпечні технології виробництва. Проаналізовано сучасний стан ринку, визначено ключові тенденції його розвитку та структуру конкурентних відносин між вітчизняними виробниками і імпортними постачальниками. Встановлено, що ринок органічних добрив характеризується зростанням внутрішнього попиту, обмеженістю виробничих потужностей та значною залежністю від імпортних технологічних рішень. Особливу увагу приділено сегментації продукції за типами сировини та технологіями виробництва, а також визначенню конкурентних переваг окремих сегментів. Обґрунтовано роль гумінових препаратів і органо-мінеральних добрив як перспективних напрямів розвитку ринку. Доведено, що використання локальної сировинної бази сприяє підвищенню конкурентоспроможності національних виробників. Визначено ключові фактори формування конкурентних переваг та окреслено напрями подальшого розвитку ринку органічних добрив в Україні.

The article examines the formation and functioning of the competitive environment in the organic fertilizers market of Ukraine under the conditions of agricultural transformation and increasing demand for environmentally sustainable production. The relevance of the study is driven by the transition toward organic farming and the growing need for alternative soil fertility management solutions.

The current state of the fertilizer market is analyzed, highlighting its dependence on imports and the emergence of organic fertilizers as a distinct and developing segment. It is established that this market is characterized by increasing domestic demand, limited production capacities, and a significant role of innovative products such as humic substances, biostimulants, and organo-mineral fertilizers.

The study identifies the hybrid nature of the competitive environment, where traditional organic fertilizers, organo-mineral products, and biologically active inputs compete simultaneously. A significant influence of the mineral fertilizers market on pricing and consumer expectations is also determined.

Particular attention is paid to the segmentation of the market based on raw materials and production technologies. The key segments include humic products, biomass-based fertilizers, vermicompost, and organo-mineral fertilizers, each with specific competitive advantages and constraints.

The role of import suppliers is analyzed, revealing their strong positions due to technological advancement, standardized quality, and developed distribution systems. At the same time, dependence on imports creates vulnerabilities related to logistics and exchange rate fluctuations, opening opportunities for domestic producers.

The study concludes that enhancing competitiveness in the organic fertilizers market requires the use of local raw materials, technological innovation, and adaptation to local agricultural conditions. The findings highlight the significant potential for further market development and provide a basis for improving the efficiency of domestic production.

Ключові слова: органічні добрива, конкурентне середовище, аграрний ринок, гумінові добрива, маркетингова стратегія, органічне виробництво.

Key words: organic fertilizers, competitive environment, agricultural market, humic fertilizers, marketing strategy, organic production.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах розвитку аграрного сектору України спостерігається поступовий перехід до екологічно орієнтованих моделей ведення господарства, що зумовлює зростання попиту на органічні добрива як альтернативу традиційним мінеральним засобам живлення рослин. Така трансформація пов'язана із необхідністю забезпечення сталого розвитку сільського господарства, підвищення родючості ґрунтів та мінімізації негативного впливу на довкілля.

Незважаючи на складні соціально-економічні та військові виклики, органічний сектор України демонструє ознаки поступового відновлення після суттєвого скорочення обсягів виробництва, яке у 2022—2023 рр. становило майже 35 %. Водночас відбувається розширення площ, залучених до органічного землеробства, що свідчить про збереження стратегічного інтересу до розвитку цього сегмента. Зокрема, у Полтавській області у 2023—2025 рр. зафіксовано зростання площ органічного виробництва більш ніж на 10,9 %.

Зазначені тенденції формують передумови для активізації виробництва органічних добрив, які виступають важливим елементом забезпечення ефективності органічного землеробства. Водночас розширення ринку супроводжується посиленням конкуренції між його учасниками, у тому числі за рахунок впливу імпорتنих постачальників та суміжних сегментів агрохімічної продукції.

У цьому контексті особливої актуальності набуває дослідження конкурентного середовища ринку органічних добрив України, визначення його структурних особливостей, факторів формування конкурентних переваг та обґрунтування напрямів підвищення ефективності функціонування вітчизняних виробників.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання функціонування та розвитку ринку органічної продукції, формування його конкурентного середовища, а також забезпечення конкурентоспроможності підприємств набувають дедалі більшої актуальності у сучасних наукових дослідженнях. Це зумовлено посиленням глобалізаційних процесів, екологізацією економіки та зростанням попиту на органічну продукцію як у межах України, так і на міжнародних ринках.

У науковій літературі значна увага приділяється дослідженню конкурентного середовища ринку органічної продукції та механізмів забезпечення конкурентоспроможності підприємств. Зокрема, у праці Журило В. та Шаталової Л. здійснено стратегічний аналіз конкурентного середовища органічного ринку України та обґрунтовано необхідність застосування системного підходу до формування конкурентних стратегій [1].

Міняйло О. та Нестерець А. розглядають особливості функціонування органічного ринку в умовах глобалізації, акцентуючи на поєднанні нових можливостей виходу на міжнародні ринки з одночасним посиленням конкурентного тиску та підвищенням вимог до якості продукції [2]. У свою чергу, Панченко М. та Ільченко Г. підкреслюють визначальну роль маркетингових інструментів у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств в умовах екологізації економіки [3].

Коценко М. С. досліджує тенденції розвитку конкурентного середовища виробників органічної продукції в Україні, виокремлюючи ключові стримуючі фактори, зокрема інституційні та фінансові обмеження [4]. Водночас Лазаренко В. І. здійснює порівняльний аналіз розвитку органічного ринку в Україні та країнах ЄС, що дозволяє визначити напрями адаптації європейського досвіду до національних умов [5].

Кучер О. обґрунтовує значення маркетингового механізму як інструменту розвитку ринку органічної продукції, акцентуючи на його ролі у формуванні попиту та забезпеченні ефективної взаємодії між учасниками ринку [6].

Отже, аналіз сучасних наукових праць свідчить про комплексний характер досліджень ринку органічної продукції, які охоплюють питання конкурентного середовища, маркетингового забезпечення, впливу глобалізаційних процесів та використання міжнародного досвіду. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання адаптації механізмів забезпечення конкурентоспроможності підприємств до сучасних трансформаційних умов, що зумовлює необхідність подальших наукових розробок у цьому напрямі.

**ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ
(ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)**

Метою статті є комплексний аналіз конкурентного середовища ринку органічних добрив України в умовах трансформації аграрного сектору, зростання попиту на екологічно безпечні засоби живлення рослин та посилення впливу імпорتنих постачальників.

**ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ
ДОСЛІДЖЕННЯ**

Дослідження конкурентного середовища ринку органічних добрив України потребує комплексного аналізу його структурних характеристик, динаміки розвитку та ключових факторів впливу. В умовах трансформації аграрного сектору, зростання екологічних вимог до виробництва та посилення інтеграційних процесів особливої актуальності набуває оцінювання ролі органічних добрив у системі забезпечення сталого розвитку сільського господарства.

Сучасний ринок органічних добрив формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, серед яких визначальними є зміни у структурі попиту, розвиток органічного землеробства, доступність сировинної бази, а також вплив імпорتنих постачальників агрохімічної продукції. Водночас зростає значення інноваційних технологій виробництва, що забезпечують підвищення ефективності використання органічних ресурсів та їх адаптацію до сучасних агротехнологій [7].

Особливістю функціо-

нування даного ринку є його гібридний характер, що проявляється у взаємодії різних груп продуктів — традиційних органічних добрив, біологічних препаратів та органо-мінеральних рішень, що зумовлює необхідність системного підходу до аналізу конкурентного середовища з урахуванням міжсегментної конкуренції та впливу суміжних ринків, зокрема ринку мінеральних добрив.

Ринок добрив України загалом оцінюється приблизно у 4 млн тонн щорічно, при цьому значна частина продукції імпортується. У 2024 р. загальне споживання добрив аграрним сектором становило близько 3,4 млн тонн, з яких близько 1,9 млн тонн припадало на імпорт [8]. На цьому фоні органічні добрива формують окремий сегмент, що характеризується:

- зростанням внутрішнього попиту;
- дефіцитом локальних виробничих потужностей;
- залежністю від імпорتنих біостимуляторів і мікродобрив;
- посиленням ролі гумінових препаратів.

Слід зазначити, що у 2024 р. внутрішній органічний ринок України досяг обсягу близько 7 600 тонн продукції на суму 29 млн дол. США, що свідчить про активізацію споживання органічних ресурсів у сільському господарстві [8].

Конкурентне середовище ринку органічних добрив України є гібридним: у ньому одночасно конкурують "класичні" органічні добрива (компости, вермікомпост, органічні суміші), органо-мінеральні продукти та біостимулятори/мікродобрива (часто позиціонуються як "органічні", хоча юридично можуть належати до інших категорій). Додатково на конкуренцію сильно впливає ринок мінеральних добрив, бо саме він задає "порогову" ціну й очікування аграріїв щодо ефекту та логістики (наявність, сезонність, кредитування тощо).

3 метою узагальнення структури ринку органічних добрив України було здійснено його сегментацію за типом продукції, рівнем конкуренції та ключовими факторами конкурентоспроможності. Узагальнені результати представлені у таблицях 1—2.

Таблиця 1. Сегментація ринку органічних добрив за типом продукції та рівнем конкуренції

Сегмент продукції	Ринкове позиціонування	Рівень конкуренції
Гумінові продукти	Стимулятори росту, антистресанти	Високий
Продукти з біомаси	Відновлення родючості ґрунту	Середній
Вермікомпост	Екологічне добриво для малих господарств	Низький–середній
Органо-мінеральні добрива	Комплексне живлення рослин	Середній–високий

Джерело: запропоновано автором на основі [9—10].

Таблиця 2. Фактори конкурентоспроможності та обмеження сегментів ринку органічних добрив

Сегмент	Ключові переваги	Основні обмеження
Гумінові продукти	Висока ефективність, швидка дія	Цінова чутливість, копіювання технологій
Продукти з біомаси	Низька собівартість, доступність сировини	Логістика, стандартизація
Вермікомпост	Висока довіра споживачів	Обмежене масштабування
Органо-мінеральні	Комплексна дія, ефективність	Висока капіталоємність

Джерело: запропоновано автором.

Аналіз показує, що найбільш конкурентним сегментом є гумінові продукти, що зумовлено відносною доступністю технологій виробництва та широким спектром їх застосування. Водночас цей сегмент характеризується високою ціновою чутливістю та необхідністю постійної диференціації продукції. Сегмент продуктів на основі переробки біомаси має середній рівень конкуренції та формується за рахунок доступної сировинної бази, проте обмежується складністю стандартизації якості та значними логістичними витратами. Тоді як вермікомпост займає нішеву позицію, орієнтовану переважно на малі господарства, що зумовлює його обмежений потенціал масштабування. Натомість органо-мінеральні добрива формують перспективний сегмент ринку, оскільки забезпечують комплексний вплив на родючість ґрунтів, однак потребують значних інвестицій та технологічної бази.

Можемо помітити, що гумінові препарати характеризуються високим рівнем конкуренції через відносну доступність технологій їх виробництва, що зумовлює необхідність диференціації продукції за показниками вмісту гумінових та фульвових кислот, ступенем очищення та стабільністю якості. У свою чергу, продукти з переробки органічної біомаси мають конкурентні переваги завдяки доступності сировинної бази та можливості локалізації виробництва, проте обмежуються складністю стандартизації якості та значними логістичними витратами.

Сегмент вермікомпосту вирізняється високим рівнем екологічної привабливості для малих фермерських господарств, однак стикається з трудноща-

ми масштабування виробництва та забезпечення стабільності характеристик продукції. Водночас органо-мінеральні добрива, що поєднують органічні компоненти з мінеральними елементами живлення, формують перспективний напрям розвитку ринку, орієнтований на потреби інтенсивного землеробства. Незважаючи на вищу капіталоємність та технологічну складність їх виробництва, такі продукти здатні забезпечити комплексний вплив на родючість ґрунтів і продуктивність сільськогосподарських культур.

У таблиці 3 систематизуємо ключові параметри конкурентного впливу імпорتنих поста-

Таблиця 3. Конкурентні переваги та вразливості імпорتنих постачальників на ринку органічних добрив України

Аналітичний параметр	Прояв конкурентного впливу імпорту	Сильні сторони імпорتنих постачальників	Потенційні вразливості (можливості для вітчизняних виробників)
Масштаб імпорту	У I півріччі 2024 р. імпорт азотних добрив становив 1,298 млн т; у 2025 р. загальний імпорт добрив зріс на 13,3% (до 3,285 млн т)	Формування цінового орієнтиру для аграріїв; наявність великих партій продукції	Залежність від зовнішніх ринків; зростання вартості при валютних коливаннях
Конкуренція у сегменті біостимуляторів та мікродобрив	Імпорتنі продукти інтегруються у технологічні карти агрохолдингів	R&D, патентовані формуляції; міжнародні рекомендації; широкий продуктовий портфель	Обмежена адаптація до локальних ґрунтово-кліматичних умов
Преміум-сегмент органо-мінеральних добрив	Попит з боку великих господарств на стабільні технологічні рішення	Прогнозована ефективність; стабільна якість; сервісна підтримка	Висока ціна продукції та супроводу
Економія на масштабі виробництва	Великі виробничі потужності за кордоном	Нижча собівартість одиниці активної речовини	Логістична залежність від міжнародних транспортних маршрутів
Стандартизація якості	Рівномірність партій продукції	Стабільна концентрація діючих речовин; відповідність міжнародним стандартам	Менша гнучкість у зміні формуляцій під локальні потреби
Система дистрибуції	Використання існуючих каналів продажу мінеральних добрив та ЗЗР	Розгалужені дилерські мережі; швидке охоплення ринку	Високі витрати на підтримку інфраструктури
Фінансові інструменти збуту	Кредитування під урожай; відстрочки платежів	Зростання лояльності великих клієнтів	Ризик фінансових втрат при макроекономічній нестабільності
Логістичні фактори	Імпорт залежить від портової інфраструктури та кордонів	Можливість швидкого забезпечення великих обсягів	Зриви поставок через логістичні шоки
Сервісна підтримка	Консультаційний супровід та агрономічні рішення	Інтеграція у комплексні програми живлення	Висока вартість сервісу для середніх фермерських господарств

Джерело: запропоновано автором на основі [8, 11,12].

чальників на ринок органічних добрив України, що дозволяє комплексно оцінити як їхні конкурентні переваги, так і наявні структурні вразливості. Представлені аналітичні характеристики відображають сучасні умови функціонування агрохімічного ринку, в межах якого імпортна продукція формує цінові орієнтири, стандарти якості та технологічні вимоги до засобів живлення рослин.

Зокрема, масштаб імпорту добрив виступає важливим чинником формування конкурентного тиску на вітчизняних виробників органічної продукції, оскільки аграрні підприємства орієнтуються на співвідношення "ціна-ефективність" при виборі технологій живлення. Високий рівень стандартизації імпортних продуктів, наявність патентованих формуляцій, розвинені системи дистрибуції та фінансові інструменти підтримки продажів забезпечують імпортним компаніям стійкі позиції в сегментах біостимуляторів, мікродобрив і преміальних органо-мінеральних рішень.

Водночас залежність імпортних постачальників від валютних коливань, міжнародної логістичної інфраструктури та регуляторних обмежень створює додаткові ризики для стабільності поставок, особливо в умовах макроекономічної нестабільності. Такі фактори відкривають потенційні можливості для розвитку національних виробників органічних добрив, які використовують локальну сировинну базу та здатні адаптувати продукцію до ґрунтово-кліматичних умов України.

На рисунку 1 представимо оціночну динаміку імпорту добрив в Україну у 2018—2025 рр., що відображає загальні тенденції розвитку ринку агрохімічної продукції в умовах зростання залежності від зовнішніх постачальників. Аналіз показує поступове збільшення обсягів імпорту у 2018—2021 рр., з подальшим скороченням у 2022—2023 рр., зумовленим макроекономічною нестабільністю та логістичними обмеженнями. Водночас у 2024—2025 рр. спостерігається відновлення імпортних поставок, що свідчить про збереження високого рівня залежності внутрішнього аграрного сектору від імпортних джерел мінерального живлення рослин.

Зазначена тенденція має опосередкований вплив на конкурентне середовище ринку органічних добрив, оскільки імпортна агрохімічна продукція формує цінові орієнтири для аграріїв та визначає базові критерії оцінювання ефективності альтернативних органічних і біологічних засобів живлення. Це зумовлює необхідність підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників гумінових і органо-мінеральних добрив шляхом технологічної диференціації та використання локальної сировинної бази.

Починаючи з 2023 р., ринок демонструє тенденцію до відновлення, досягнувши 7 600 т у 2024 р., що видно на рисунку 2. Це створює передумови для зростання попиту на органічні добрива, зокрема гумінові та органо-мінеральні препарати. Зазначена тенденція підтверджує перспективність розвитку вітчизняного виробництва добрив на основі локальної сировини, зокрема леонардиту.

Проведений аналіз конкурентного середовища ринку органічних добрив України засвідчив його багатокомпонентний характер, що формується під впливом як внутрішніх виробників органічної продукції, так і імпортних постачальників біостимуля-

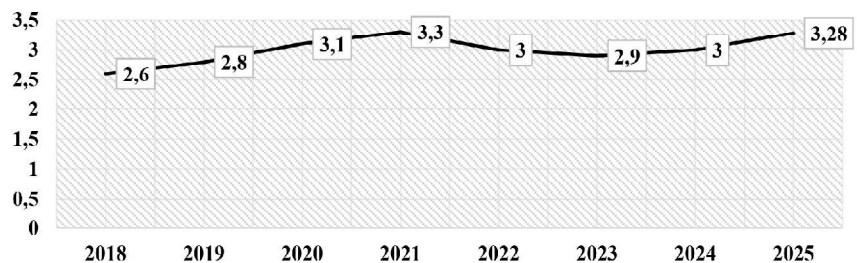

Рис. 1. Оціночна динаміка імпорту добрив в Україну у 2018—2025 рр., млн т

Джерело: запропоновано автором на основі [11—13].

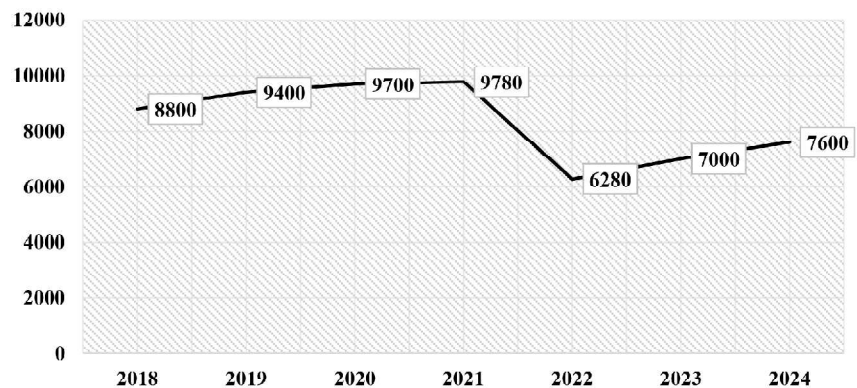

Рис. 2. Динаміка внутрішнього ринку органічної продукції в Україні у 2018—2024 рр., т

Джерело: запропоновано автором на основі [11—13].

торів, мікродобрив та органо-мінеральних засобів живлення рослин. Встановлено, що в умовах трансформації аграрного сектору України відбувається поступове зміщення попиту від традиційних мінеральних добрив до альтернативних органічних і біологічних продуктів, що пояснюється як зростанням екологічної свідомості агровиробників, так і необхідністю підтримання довгострокової родючості ґрунтів.

Отримані результати свідчать, що конкурентне середовище у сегменті органічних добрив характеризується відносно низьким рівнем концентрації серед вітчизняних виробників та високим рівнем залежності від імпортованих технологічних рішень. Зокрема, у сегментах біостимуляторів та преміальних органо-мінеральних добрив імпортована продукція займає домінуючі позиції завдяки використанню інноваційних формуляцій, високому рівню стандартизації якості та наявності розвинених каналів дистрибуції. Це створює суттєвий конкурентний тиск на національних виробників, які переважно функціонують у середньоціновому сегменті ринку.

Водночас встановлено, що використання локальної сировинної бази, зокрема леонардиту, може виступати важливим чинником формування конкурентних переваг українських підприємств у сфері виробництва гумінових та органо-мінеральних добрив.

Адаптація продукції до специфічних ґрунтово-кліматичних умов України, а також можливість зниження логістичних витрат створюють передумови для посилення позицій національних виробників у порівнянні з імпортованими аналогами [14].

В цілому, динаміка внутрішнього ринку органічної продукції у 2018—2024 рр. демонструє наявність значного потенціалу для подальшого розвитку сегменту органічних добрив, оскільки зростання попиту на органічну продукцію безпосередньо пов'язане із необхідністю застосування екологічно безпечних засобів живлення рослин у сертифікованому виробництві.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У результаті проведеного дослідження встановлено, що ринок органічних добрив України перебуває на етапі активного становлення та характеризується зростанням внутрішнього попиту, зумовленим розширенням площ

органічного землеробства та посиленням екологічних вимог до аграрного виробництва. Визначено, що конкурентне середовище даного ринку має гібридний характер і формується під впливом як вітчизняних виробників, так і імпортованих постачальників, а також суміжних сегментів агрохімічної продукції.

Проведений аналіз дозволив виокремити основні сегменти ринку органічних добрив, серед яких найбільш конкурентним є сегмент гумінових препаратів, тоді як органо-мінеральні добрива формують перспективний напрям розвитку, орієнтований на потреби інтенсивного землеробства. Встановлено, що ключовими факторами формування конкурентних переваг виступають технологічний рівень виробництва, доступ до сировинної бази, рівень стандартизації продукції та ефективність логістичних процесів.

Обґрунтовано, що значний вплив на конкурентне середовище здійснюють імпортовані постачальники, які займають провідні позиції у технологічно складних сегментах ринку завдяки інноваційним рішенням, стабільній якості продукції та розвиненим каналам збуту. Водночас залежність від імпорту створює передумови для розвитку національного виробництва органічних добрив на основі локальної сировини, зокрема леонардиту, що дозволяє знизити витрати та підвищити адаптивність продукції до умов господарювання.

Отже, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників органічних добрив потребує впровадження інноваційних технологій, удосконалення маркетингових стратегій, розвитку виробничої інфраструктури та посилення інтеграції у глобальні ринки.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому аналізі механізмів формування конкурентних переваг підприємств органічного сектору, оцінюванні ефективності використання інноваційних технологій виробництва добрив, а також розробленні практичних рекомендацій щодо державної підтримки та стимулювання розвитку внутрішнього ринку органічних добрив в Україні. Додаткової уваги потребує дослідження впливу цифровізації та екологічних стандартів на трансформацію конкурентного середовища галузі.

Література:

1. Журило В., Шаталова Л. Стратегічний аналіз конкурентного середовища на ринку органічної продукції України. Економіка та суспільство. 2022. № 35.

2. Міняйло О., Нестерець А. Конкурентне середовище на ринку органічних продуктів за умов глобалізації. Геополітика України: історія і сучасність. 2020. № 2 (25). С. 191—203.

3. Панченко М., Ільченко Г. Маркетинговий аналіз конкурентоспроможності підприємств на ринку органічних продуктів в умовах екологізації. Соціально-економічні проблеми і держава. 2023. № 2 (29). С. 70—89.

4. Коценко М.С. Конкурентне середовище виробників органічної продукції в Україні: основні тенденції та перспективи розвитку. Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends. 2022. С. 38.

5. Лазаренко В.І. Маркетинговий аналіз органічного ринку агропродовольчої продукції в країнах ЄС та України. Економіка АПК. 2019. № 5.

6. Кучер О. Маркетинговий механізм розвитку ринку органічної продукції в Україні. Біоекономіка та аграрний бізнес. 2020. С. 90.

7. Лазебник В. Ринок органічних добрив: сучасний стан та тенденції розвитку. ЛОГОС. 2025. С. 26—32.

8. Latifundist Media. Ринок мінеральних добрив України: аналітика та імпорт 2024—2025. URL: <https://latifundist.com> (дата звернення: 09.04.2026).

9. Canellas L.P., Olivares F.L. Physiological responses to humic substances. Chemical and Biological Technologies in Agriculture. 2014. Vol. 1. С. 3—14.

10. Chen J.-H. The combined use of chemical and organic fertilizers. Agriculture and Forestry. 2016. Vol. 62 (3). С. 67—78.

11. FAO. Organic agriculture and sustainable development. Rome: FAO. 2020. 210 p.

12. OECD. Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2023. Paris: OECD Publishing. 2023. 420 p.

13. Державна служба статистики України. Сільське господарство України 2024: статистичний збірник. Київ. 2025. 230 с.

14. Nikolaievska V. Organic products market and prospects of its development in Ukraine. Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Economic Sciences. 2020. No 1.

References:

1. Zhurylo, V. and Shatalova, L. (2022), "Strategic analysis of the competitive environment in the organic products market of Ukraine", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 35.

2. Miniailo, O. and Nesterets, A. (2020), "Competitive environment in the organic products market under globalization conditions", *Geopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist*, vol. 2 (25), pp. 191—203.

3. Panchenko, M. and Ilchenko, H. (2023), "Marketing analysis of enterprise competitiveness in the organic products market under ecologization conditions", *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava*, vol. 2 (29), pp. 70—89.

4. Kotsenko, M.S. (2022), "Competitive environment of organic producers in Ukraine: main trends and development prospects", *Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends*, p. 38.

5. Lazarenko, V.I. (2019), "Marketing analysis of the organic agri-food market in EU countries and Ukraine", *Ekonomika APK*, vol. 5.

6. Kucher, O. (2020), "Marketing mechanism for the development of the organic products market in Ukraine", *Bioeconomy and Agrarian Business*, p. 90.

7. Lazebnyk, V. (2025), "Organic fertilizers market: current state and development trends", *Collection of scientific papers "ЛОГОС"*, April 4, Paris, France, pp. 26—32.

8. Latifundist Media (2026), "Mineral fertilizers market of Ukraine: analytics and imports 2024-2025", available at: <https://latifundist.com> (Accessed 09 April 2026).

9. Canellas, L.P. and Olivares, F.L. (2014), "Physiological responses to humic substances", *Chemical and Biological Technologies in Agriculture*, vol. 1, pp. 3—14.

10. Chen, J.-H. (2016), "The combined use of chemical and organic fertilizers", *Agriculture and Forestry*, vol. 62 (3), pp. 67—78.

11. FAO (2020), *Organic agriculture and sustainable development*, FAO, Rome, Italy.

12. OECD (2023), *Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2023*, OECD Publishing, Paris, France.

13. State Statistics Service of Ukraine (2025), *Agriculture of Ukraine 2024: statistical yearbook*, Kyiv, Ukraine.

14. Nikolaievska, V. (2020), "Organic products market and prospects of its development in Ukraine", *Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Economic Sciences*, vol. 1.

Отримано редакцією журналу / Received: 09.04.26

Професійно рецензовано / Revised: 17.04.26

Схвалено до друку / Accepted: 21.04.26